

Reklaami- kujundaja Katrini kirju loomaaed

TEKST VIRGE RATASEPP
FOTOD RASMUS KULL, KATRIN LEEMENT

Gagarin, Turbokana Boost, Sõbranna, Füürer, Desert Rose Midnight Lady, Oscar ja Väike Jaak ei ole tegelased mõnest koomiksist või multifilmist, vaid need on Vanemuise teatri reklaamikujundaja **Katrin Leementi** lemmikud, õigemini üks väike osa neist, keda annab nimepidi tuvastada.

Katrini koduaeda siseneja näeb murulapil ringi jooksmas nelja kana, kõigil pilk suunatud rohu sisse – käimas on maitsva kõhutäie otsingud. „See, kes kõige rohkem karjub, on Füürer, see kõige suurem on Sõbranna...“ tutvustab Katrin oma kanu, keda aeda tulnud külaline sugugi ei huvita. Ta võtab maast võilillelehe ning meelitab kanad minule mõistmatus, aga ilmselgelt lindudele arusaadavas keeles rohelist nosima. Kükitan, võtan võilillelehe näppu ja proovin sama häält teha – justkui laksutan keelega vastu suulage –, kanad vaatavad ja näib, nagu nad mõtleksid, mis mul küll viga on, et sellist häält teen. Selge see – mina ei ole kanalausuja. Katrin on!

Kana Fүүrer naudib perenaise tähelepanu.

Üleöö kanaemaks

„Kõiges on „süüdi“ balletijuht Mare Tommingas,“ ütleb Katrin, kui küsin, kust tekkis mõte hakata Tartu linnas kanu pidama. Selle loo moraal on, et ole ettevaatlik, millest inimestele räägid ning mida oma arvuti- või telefoniekraanilt näitad.

Nimelt sattus Mare kolm aastat tagasi Katrini arvutikuvarilt nägema kampsunites kanasid. „See oli väga naljakas foto,“ meenutab Katrin selle üle siiani südamest naerdes. Fantaasiarikas Mare ei jätnud seda vaatepilti aga vaid sellesse hetke.

„Tähistasime kontoris mu sünnipäeva. Kõik tulid lilledega ja korraga tuleb siutsumise saatel Mare, väike tibu puuris, öeldes: „Tõin sulle nüüd kana.““ Kingitud hobuse suhu ei vaadata, aga Katrini elukaaslase Kuldari esimene reaktsioon oli: „Selle kanaga koju küll ei tule.“ Siiski oli Kuldar see, kes Katrini tema lillede ja tibuga õhtu lõpus koju sõidutas.

Mare ristis tibu Nefiks, kuna tal oli silmade juures Vana-Egiptuse kuninganna Nefretiti (eestlaste seas rohkem tuntud kui Nofretete) meik,

ent ajapikku sai ta endale veel lisaks kaks nime: Väike-Pruun ja Kären – viimast kasutas Katrin siis, kui kana liiga palju kaebles ja temaga kakelda tahtis.

Üleöö kanaemaks saanud Katrin asus uurimistöole – kuidas kana elus hoida, mida ta üldse sööb? Tema peast käis läbi ka mõte anda kana sõbrannale, kel Ihastes juba kodukanad ees. Suhtlus sõbrannaga viis aga otsusele, et äraandmise asemel tuleb kanapererele lisa, ja valituks osutus siidikana. Loomade ja lindude puhul kehtib sama, mis lastegi puhul – koos kasvada on lõbusam.

Kui kanade esimene varjualune sai tehtud maja keldrikorrusele, siis suve saabudes tõstis Katrin nad aiamaija. „Ehitasime maja natuke suuremaks. Kuna ruumi oli nüüd rohkematele kanadele, siis leidsin Facebooki kanagrupid puhutatõuliste kanade aretaja Viljandist ning ostsin kanu juurde. Praegu on mul neli kana,“ räägib Katrin, kes on ajaga õppinud kanade nohu ravima ja neile ka esmaabi andma. Tõdeme, et kanad on nagu lapsed: kui haiged on, käid arstil; kui kaklevad, lahutad tüli jne.

Mitte mingi suvaline nimi

Nüüd jagavad kanamaja omavahel Gagarin, Fүүrer, Turbokana Boost ja Sõbranna. Nimesaamisloodki on kõigil erisugused. Kui Fүүrer esimest korda kanamaja jõudis, pani ta kõik paika – tema on boss, mis siis, et kõige väiksem, aga kõva häälega ja boss. Gagarini nimi tuli situatsioonikoomikast: nimelt otsustas kana juba esimesel päeval põgeneda. „Naersime, et ta lendas nagu tuvi orbiidile,“ meenutab Katrin, kuidas nad kaasaga ajasid kana mööda Ravila tänavat taga.

Turbokana Boost sai nime oma graatsilise jooksusammu ja pikkade jalgade pärast ning kui kiirus on suur, siis pidavat ta tegema ka häält, mis meenutab rehivilinat. Boosti parim sõbranna on aga Sõbranna – seltskonna viisakaim kana ja suurim daam. Seda nii vaimult kui kehalt.

Kunstihing Katrin ei lase kanadel elada aga lihtsalt kanamajas, vaid on teinud selle neile nii hubaseks kui võimalik. Nii on kanamaja seintel pildid kanadest nende nooruspõlves. „Need on nende rõõmsad hetked lapsena,“ naerab Katrin piltidele viidates.

Kanamaja ukседki on automatiseeritud. „Mulle meeldib nädalavahetusel kaua magada ja mõni õhtu tulen ehk liiga hilja koju,“ tõdeb Katrin ja ütleb, et tema pärast ei jää küll ükski kana õhtul külma kätte. „Kanade bioloogiline kell on üsna täpne. Talvel lähevad nad soojendusega aedikusse kella 18 ajal ning suvel nii 21 paiku. Fүүrer on see, kes kanad alati õigel ajal aedikusse kutsub ja teed näitab.“

„Kõiges on „süüdi“ balletijuht Mare Tommingas,“ ütleb Katrin, kui küsin, kust tekkis mõte hakata Tartu linnas kanu pidama.

Kassid toas, maalidel, skulptuuril

Kanad ei ole aga Katrini ainuke hingetoi. Toas asub Katrini loomaaia kirjum pool. Esimesena tervitab meid väljendusrikka näoga Desert Rose Midnight Lady ehk Pisi, lühikarvaline orientaal-tõugu kass, kes ei jäta enda teada rõõmu, et perenaine tuppa astus. „Kuidas sul läheb, Pisi?“ kõnetab Katrin oma kassi. „Mjäääu,“ ei jäta kass vastust võlgu. „Süüa tahad?“ – „Mjäääu.“ – „Sitsi! Keeruta!“ Kass teeb kõik kaasa, nagu pererahvas talle käskluse annab. Preemiaks hea maius. Mõistan, et Katrin on lisaks kanalausujale ka kassilausuja.

Orientaal-tõugu kassi võttis Katrin endale looma ägeda iseloomu ja välimuse pärast. Pikad jalad, suured kõrvad ja ellusuhtumine nagu koeral, seltsiv, loetleb Katrin ja lisab, et nad sobiks igati Tim Burtoni filmidesse, mida ta ise austab.

„Orientaal on väga sotsiaalne ja teda ei saa ükski pidada. Ta tahab kogu aeg mängida ja sinu lähedust. Kui ma kodus arvutis tööd teen, siis ta tuleb mu ekraani kõrvale ja karjub mu peale, et ma temaga tegeleksin,“ naerab Katrin, kes toob peatselt Pisile koju ka seltsilise. Pere esimene kass, orientaal-tõugu Kurat, kellega Pisi koos üles kasvas, mängib nüüd pilvepiiril, ent lood temast

Pikad jalad, suured kõrvad ja ellusuhtumine nagu koeral, seltsiv, loetleb Katrin ja lisab, et nad sobiks igati Tim Burtoni filmidesse, mida ta ise austab.

leiavad endiselt kõlapinda ning on värvikad, nagu oli ka tema iseloom.

Näiteks meenutab Katrin Kuradi autoreisi Nordkappi. Tuhandeid kilomeetreid pikal auto-sõidul sai kassile selgeks, et kui auto peatus, võeti välja pissipott ja ta sai oma ihuhädad lahendada. Kui telk pandi püsti, oli autosõidust pikem paus. „Ta tšillis meiega telgis ja lõkke ääres ning tundis end koos meiega turvaliselt,“ meenutab Katrin ja lisab, et rihmakassina ei olnud Kuradil soovi ühtegi sammu ilma peremeheta teha. See andis kindlustunde, et kass omapäi võõras kohas jalu-tama ei lähe.

Katrin oma inspireerivas kodukeskkonnas, süles Pisi, ümbritsetult akvaariumidest ja oma kunstist.

Desert Rose Midnight Lady ehk Pisi on väga suhtlemisaldis ja seltsiv kass.

Kassid inspireerivad Katrinit ka kui kunstnikku. Tema seintel on suured portreemaalid nii Kuradist kui Pisist ning aeda on Katrin austus-avaldusena Kuradile teinud elusuuruses aiakuju. Nõu ja jõuga aitas teda sõber, skulptor ja keraamik Tõnis Kriisa.

Katrin tunnistab, et talle meeldib rohkem maalida loomi kui inimesi. „Näiteks orientaal-tõugu kasside karval on äge varjund, mille maalimine on mõnus väljakutse,“ märgib Katrin. Ta on maalimistarvikud välja võtnud ka siis, kui Vanemuise teatri plakatikujundus nõuab teistsugust lähenemist, kui võimaldab graafiline disain.

Oskuste mitmekülgne kasutamine

Huvi kunsti vastu on Katrinit saatnud juba lapsepõlvest. Vanemad panid väikese Katrini Tartu

lastekunstikooli ning naljatamisi võib öelda, et kunstikoolist pole ta siiani välja saanud. Kõrgema kunstikooli Pallas meediadisaini osakonna lõpetamise järel on Katrin seal õppejõud, kes annab oma panuse tulevaste disainerite iseloomu ja käekirja kujundamisse.

Kuigi maalimine on Katrini kirg juba noorest east, ei olnud see esimene valik, mida süvitsi õppima minna. „Mulle ei meeldi, kui keegi ütleb, mida või kuidas ma maalima pean,“ sõnab Katrin. Ta tahab oma loomingus olla iseseisev. „Nii valisin graafilise disaini, kus baasoskusena on joonistamine väga tähtis, aga samas sain ka uut oskust arendada. Olen selle valikuga väga rahul – saan nii maalimist ja joonistamist kui ka graafilist disaini oma kujundustöodes teatrile mitmekülg-selt kombineerida.“

Katrin on pidanud mitmeid suure akvaariumi tülisid lahendama ja kalasid lahutama.

Veealune maailm

Katrin kodukontori töölaual on arvuti kõrval üks neljast akvaariumist. Seal elab kolm Aafrika kääbuskonna, seltsiks krevetid ja gupid. Kui tööperiood on arvuti taga olnud juba piisavalt pikk, vaatab Katrin kalasid ja konni ning puhkab silmi.

Teises, väiksemas akvaariumis elutsevad sinised krevetid, teod, rasboorad ja gupid. 30-liitriste kõrval on Katrini akvaariumide au ja uhkus – 550-liitrine akvaarium, kuhu 156 cm pikk Katrin ka ise sisse mahuks. Mitte et ta seal pikutamas käiks, aga see akvaarium on tõesti suur!

Kui Katrin esimest korda Oscarit, Lõuna-Ameerika ahvenat, nägi, teadis ta kohe, et tahab teda ka endale koju. Praegu 20 cm pikkune Oscar on oma kasvuga jõudnud poole peale: täiskasvanud kala on 45 cm pikk ja vajab vähemalt 400-liitrist elukeskkonda. Koos Oscariga kolis suurde akvaariumisse sisse ka Jack Dempsey, kellel ristnimemeks Väike Jaak. Ühiselt jagavad nad veekeskkonda elektrisiniste akaaradega.

Igal kalal on oma iseloom. Katrin on pidanud mitmeid suure akvaariumi tülisid lahendama ja kalasid lahutama. „Kui akaarad Väiksest Jaagust üle pea kasvasid, läksid nad sageli tülli ja kaklema. Oli näha, et Väikse Jaagu elu on ohus. Nii tõstsin ta eraldi akvaariumisse kosuma ja kasvama,“ räägib Katrin n-ö inkubaatoris elavast kalast, kes ootab oma aega, et tugevana taas suurde akvaariumisse pääseda.

„Mul pole kunagi olnud tahtmist omada palju loomi, kalu või kanu. Siiski olen neid järjest oma koju toonud,“ naerab Katrin. Kui enamiku loomi, linde, putukaid ja kalu on Katrin teadlikult endale soetanud, siis üks lüljalgne tuli omavoliliselt, kutsumata külalisena.

Ameerika kirevahven Oscar, kelle näoilme lubab teda kutsuda ka mossitajaks.

Aafrika kääbuskonn Norbert oma akvaariumis uudistamas.

Nunnud putukad, keda peljata

Arvutilaual, silmale mitte nii nähtaval kohal on Katrinil keldrikakandid. „Võtsin keldrikakandid, et nad sööks ära taimeterraariumisse tekkinud hallituse. Koos hallitusega sõid nad ära ka kõik taimed. Et terraariumisse rohelust luua, ostsin neile sammalt. Samblasse oli aga kodu sisse seadnud üks must ämblik, kes nüüd elutseb mu terraariumis ja sööb omakorda kakandeid. Nii nad seal elutsevad oma ökosüsteemis,“ räägib Katrin. Ta märgib, et kakandeid on küll nunnu klaasi tagant jälgida, eriti kui nad toidu oma tundlate vahele võtavad ja seda söövad, aga kui nad välja kipuvad, siis ei hoiata ta ka kiljatuse tagasi, sest lahtises ruumis või oma keha peal ta pigem pelgab neid.

Katrin tunnistab, et vähemalt praegu kanaidest, akvaariumidest ja terraariumidest piisab.

Kui mõni loom veel hingel on, siis vene hurt, õigemini kaks hurta – sest nagu orientaalkassid, on ka nemad seltsivad ja vajavad enda kõrvale kedagi, kellega kogu aeg suhelda ja mängida. „Ma tahan kindlasti suurt koera, siis on julgem jalutama käia. Väikeste koertega on see oht, et mööduv kass võib neile kallale minna,“ naerab Katrin, kuid tõdeb, et tegelikult on hurtadetagi praegune loomaaed külluslik.

Koduse loomaaia ekskursiooni ja vestluse lõpetuseks oleme tagasi õues. Kanad teevad oma viimaseid tiire ümber kanamaja ja õunapuude all. „Näe, neil on nüüd aeg aedikusse minna,“ viitab Katrin rahulolevalt karjuvale Fүүrerile, kelle järel liiguvad kõik kanad eeskujulikult kanamaja poole.